

**ІНСТИТУТ ФІЗІОЛОГІЇ ім. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Інституту фізіології
ім. О.О. Богомольця НАН України
академік НАН України

Микола ВЕСЕЛОВСЬКИЙ

«СХВАЛЕНО»

Вченою радою Інституту фізіології
ім. О.О. Богомольця НАН України
17 липня 2025 р., Протокол № 11

ПОЛОЖЕННЯ

Про порядок перевірки на академічний плагіат рукописів
дисертацій, статей та монографій, підготовлених в
Інституті фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України
(ІФ ім. О.О. Богомольця НАН України)

КИЇВ

ІНСТИТУТ ФІЗІОЛОГІЇ ім. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

1. Мета документу

Метою розроблення даного порядку є регламентація процедури виявлення та запобігання плагіату в академічних текстах, підготовлених співробітниками та здобувачами вищої освіти Інституті фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України (далі по тексту - Інституту), дотримання норм академічної доброчесності, зокрема у процесі здобуття наукових ступенів кандидата наук, доктора філософії, доктора наук.

2. Визначення

В рамках даного порядку терміни щодо академічної доброчесності використовуються у значеннях відповідно до статті 42 Закону України “Про освіту” (2145-VIII) та листа МОН України №1/9-650 від 23.10.2018 “Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти”, зокрема:

- Академічний плагіат - «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства», а саме:

- дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело (в окремих випадках некоректним вважають навіть використання одного слова без посилання на джерело, якщо це слово використовують в унікальному значенні, наданому цим джерелом);

- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;

- перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;

- подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есеїв, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

- Самоплагіат - «оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів».

- Фабрикація - «вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях».

- Фальсифікація - «свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень».

3. Об'єкти перевірки

Обов'язковій перевірці підлягають рукописи дисертацій на здобуття ступенів доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук на етапах:

- підготовки висновку наукового консультанта після завершення наукової програми в докторантурі Інституту;
- експертизи докторської дисертації під час попереднього розгляду докторською радою Д 26.198.01;

ІНСТИТУТ ФІЗІОЛОГІЇ ім. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

- підготовки висновків рецензентів перед апробацією у Інституті дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

Обов'язковій перевірці також підлягають рукописи монографій, навчальних посібників або підручників, підготовлених співробітниками Інституту, які подані на розгляд для рекомендування Вченою радою Інституту.

Перевірка рукописів наукових статей, звітів та монографій перед подачею їх до відповідних редакційних колегій здійснюється за бажанням авторів або наукових керівників зазначених робіт.

4. Уповноважені особи

Перевірка робіт на наявність текстових збігів здійснюється уповноваженими співробітниками відділу наукової інформації, інтелектуальної власності та інноваційної діяльності Інституту за допомогою Інтернет-сервісів, використання яких регламентується відповідними наказами та угодами Інституту, а також в разі потреби шляхом порівняння із наявними у науковій бібліотеці інституту та мережі Інтернет джерелами.

5. Алгоритм перевірки

Загальна схема перевірки академічних текстів на плагіат є такою:

- автори або особи, що відповідають за якість відповідного академічного тексту подають заяву встановленої форми (додаток 1) та електронний примірник рукопису до відповідного підрозділу Інституту (виpusкова кафедра, Вчена рада, Спеціалізована вчена рада), які передають матеріали до відділу НІВтаІД;

- уповноважений співробітник відділу НІВтаІД протягом наступних п'яти робочих днів здійснює перевірку із використанням наявних у Інституту ресурсів, результатом чого є звіт подібності, згенерований відповідною електронною системою;

- на основі цього звіту уповноважений співробітник відділу НІВтаІД готує довідку встановленої форми (додаток 2), в якій зазначаються:

- відомості про автора(ів) рукопису;
- тип рукопису (стаття, дисертація, монографія, навчальний посібник, підручник тощо);
- заголовок аналізованої роботи;
- відомості про мету перевірки (подання дисертації до докторської ради, разової ради, рекомендацію рукопису до друку, перевірка дотримання академічної доброчесності тощо);
- відомості про використані сервіси виявлення текстових збігів;
- відомості про вилучення з аналізу деяких частин рукопису (титульна сторінка, список літератури та ін. в разі потреби);
- частка виявленої подібності тексту рукопису та наявних у базі для перевірки робіт із аргументованою оцінкою ступеня впливу на показник оригінальності (суттєво впливає; може впливати; не впливає);
- в разі наявності, інформацію про заборонені модифікації тексту;

ІНСТИТУТ ФІЗІОЛОГІЇ ім. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

- сформована довідка та звіт подібності передається (залежно від мети перевірки):
 - голові комісії, призначеної докторською радою для проведення попереднього розгляду дисертації;
 - Випусковій кафедрі;
 - науковому консультанту здобувача ступеня доктора наук;
 - призначеним опонентам та/або рецензентам;
 - членам експертної групи в разі створення такої відповідно до п. 6.2 цього положення;
 - секретарю Спецради;
 - голові Разової Спецради;
 - вченому секретареві Вченої ради Інституту;
 - авторові твору, що перевірявся, або особі, яка ініціювала перевірку.

Електронний примірник рукопису, що надається для перевірки, повинен відповідати наступним вимогам:

- формат файлів .doc, .docx, .pdf, .odt, або інші доступні для читання використовуваною системою перевірки;
- файли не містять елементів захисту, доступні для читання та редагування;
- заборонено використовувати заміну символів на візуально подібні зображення (окрім ілюстрацій в разі потреби), заміну літер одного алфавіту візуально подібними символами іншого (зокрема, кириличних символів схожими латинськими), вставку додаткових візуально невидимих символів та інші способи модифікації тексту, направлені на заниження показника текстових співпадінь;
- для перевірки подається фінальний текст, що не підлягає подальшому редагуванню.

6. Результати перевірки

6.1. Текст рукопису дисертації успішно пройшов автоматизовану перевірку на академічний плагіат, якщо додержано такі умови:

- не виявлено фактів використання описаних вище методів обманювання сервісів перевірки на академічний плагіат, які б суттєво вплинули на результат;
- не виявлено текстових збігів, які б могли суттєво вплинути на показник оригінальності аналізованого тексту (збігів немає, або вони стосуються загальновідомих фактів, оформлені належними цитуваннями чи є випадковими; збіги в рукописах дисертацій та монографій стосуються публікацій, авторами або співавторами яких є автор(и) аналізованого тексту)

6.2. Текст рукопису дисертації потребує додаткової експертизи (призначаються експерти для детального вивчення виявлених збігів або автор(и) надають аргументоване пояснення), якщо додержано такі умови:

- не виявлено фактів використання описаних вище методів обманювання сервісів перевірки на академічний плагіат, які б суттєво вплинули на результат;
- виявлено поодинокі текстові запозичення без посилань на першоджерела у обсязі 1-5%.

**ІНСТИТУТ ФІЗІОЛОГІЇ ім. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

6.3. Текст рукопису дисертації не пройшов автоматизовану перевірку на академічний плагіат, має бути переробленим та поданим на повторну перевірку, якщо виконується хоча б одна з таких умов:

- виявлено факти використання описаних вище методів обманювання сервісів перевірки на академічний плагіат, що істотно вплинули на результат перевірки;
- виявлено текстові запозичення без посилань на першоджерела у обсязі, більше за 5%.

7. Оплата послуг з перевірки

Перевірка академічних текстів, вперше поданих на перевірку щодо наявності текстових збігів, здійснюється безкоштовно для авторів.